

Κείμενο 1

Κείμενο των Marc Pitzke και Roland Nelles 2021 Der Spiegel/ The New York Times, Απόδοση: Μαρία Αθανασίου, 24.02.2021, ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «Κ». Απόσπασμα από συνέντευξη του απερχόμενου εκτελεστικού διευθυντή της Washington Post, Μάρτιν Μπάρον.

- Εκατομμύρια Αμερικανοί πιστεύουν σε θεωρίες συνωμοσίας αντί για τις ειδήσεις. Πώς φτάσαμε σε αυτό το σημείο;

Αυτό συμβαίνει και σε άλλες χώρες. Θεωρώ ότι είναι αποτέλεσμα του διαδικτύου. Οι άνθρωποι έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες από πηγές που επιβεβαιώνουν την προϋπάρχουσα άποψή τους. Αυτό είναι το επιχειρηματικό μοντέλο κάποιων μέσων ενημέρωσης, να παρέχουν αποκαλούμενα «νέα», αποκαλούμενη «ενημέρωση», η οποία τους λέει πως τα αισθήματά τους είναι δικαιολογημένα, ότι υπάρχουν άνθρωποι σαν αυτούς, που σκέφτονται ακριβώς όπως αυτοί. Αν οι άνθρωποι έχουν υποψίες, αυτά τα μέσα ενημέρωσης προσπαθούν να ενισχύσουν αυτές τις υποψίες. Δεν είναι πιστά στα γεγονότα ή στην αλήθεια.

- Πώς μπορούν τα μέσα ενημέρωσης να έχουν πρόσβαση στους ανθρώπους που πιστεύουν αυτές τις θεωρίες συνωμοσίας; Υπάρχει περίπτωση να καταφέρουν να τους προσεγγίσουν;

Δεν γνωρίζω την απάντηση σε αυτή την ερώτηση. Ελπίζω να υπάρχει τρόπος. Η συνωμοσιολογία είναι βαθιά εδραιωμένη. Μόλις οι άνθρωποι αρχίσουν να σκέφτονται με αυτόν τον τρόπο, είναι πολύ δύσκολο να τους πείσει κανείς ότι είναι αποκομμένοι από την πραγματικότητα. Βλέπουν εμάς στα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης σαν ψεύτες. Και θεωρούν ότι οι ίδιοι είναι οι κάτοχοι της αλήθειας. «Μας βλέπουν σαν εχθρούς, σαν ψεύτες»

- Θα μπορούσε να βοηθήσει περισσότερη διαφάνεια στην αίθουσα σύνταξης; Για παράδειγμα, αποκαλύπτοντας πώς προκύπτουν τα ρεπορτάζ;

Μπορούμε να γράψουμε διαφορετικά τις ιστορίες μας. Μπορούμε να αποκαλύψουμε περισσότερα σχετικά με το πώς τις προσεγγίζουμε, πώς κάνουμε ρεπορτάζ. Μπορούμε να έχουμε μεγαλύτερη διαφάνεια. Πρέπει να το κάνουμε και το έχουμε κάνει. Αλλά τελικά δεν φαίνεται να κάνει μεγάλη διαφορά, γιατί δεν ενισχύουμε την προϋπάρχουσα άποψη των ανθρώπων για τον κόσμο. Και, αν δεν το κάνουμε αυτό, μας βλέπουν σαν εχθρούς, σαν ψεύτες, σαν πληρωμένους πράκτορες των αντιπάλων τους. Είναι πολύ δύσκολο να εκτρέψεις τους ανθρώπους μακριά από τη συνωμοσιολογία. Πώς φτάσαμε έως εκεί είναι νομίζω ένα από τα μεγαλύτερα ερωτηματικά της εποχής μας.

Κείμενο 2

ΤΑ ΤΕΙΧΗ

Σωτήρης Σκίπης, συλλογή «Προσφυγικοί καημοί – Παιάνες – Μέσ' από τα τείχη», 1922-1943, ΚΑΣΤΑΛΙΑ ΚΡΗΝΗ, ΕΚΛΟΓΗ (1900-1950), Δεύτερος τόμος, Αθήνα: 1950.

Ποιοι, ολόγυρά μας, ποιοι τα στήσανε
τα τείχη αυτά τα τρομερά
και μας σκεπάσαν τον ορίζοντα
και μας επήραν τη χαρά;

Τα τείχη αυτά, μian ατελείωτη
μας έχουν γίνει φυλακή
κι είν' η ζωή που ζούμε μέσα τους
σα μια νυχτιά εφιαλτική.

Μ' αν τα κορμιά μας, το μαρτύριο
κι ο πόνος, τάχουνε σκεβρώσει,
ολόρθες οι ψυχές μας στέκονται
και καρτερούν να ξημερώσει.

Κι όπως στηθήκαν, έτσι ξαφνικά,
τα τείχη αυτά θα σωριαστούνε
κι οι μαύροι χτίστες που τα χτίσανε
μες το σωρό τους θα ταφούνε.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Πώς καλλιεργούνται οι «θεωρίες συνωμοσίας», σύμφωνα με το Κείμενο 1, και σε ποιον βαθμό η διαφάνεια στην ενημέρωση μπορεί να αποτελέσει λύση στο πρόβλημα (50-60 λέξεις);

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στην τρίτη απάντηση της συνέντευξης διατυπώνεται ως συμπέρασμα η θέση ότι «Είναι πολύ δύσκολο να εκτρέψεις τους ανθρώπους μακριά από τη συνωμοσιολογία». Με ποιες λογικές σκέψεις ο συνεντευξιαζόμενος οδηγείται σε αυτό το συμπέρασμα;

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

α. Να δικαιολογήσεις τη χρήση του πρώτου ενικού προσώπου και του πρώτου πληθυντικού προσώπου στο Κείμενο 1 (μονάδες 10)

β. «Μπορούμε να γράψουμε διαφορετικά τις ιστορίες μας. Μπορούμε να αποκαλύψουμε περισσότερα σχετικά με το πώς τις προσεγγίζουμε, πώς κάνουμε ρεπορτάζ. Μπορούμε να έχουμε μεγαλύτερη διαφάνεια. Πρέπει να το κάνουμε και το έχουμε κάνει. Αλλά τελικά δεν φαίνεται να κάνει μεγάλη διαφορά, γιατί δεν ενισχύουμε την προϋπάρχουσα άποψη των ανθρώπων για τον κόσμο.» : Να μεταγράψεις το παραπάνω χωρίο του Κειμένου 1, προκειμένου το μήνυμα να δηλώνεται με βεβαιότητα. (μονάδες 5)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Στο Κείμενο 2 παρουσιάζεται μια ζοφερή, σκοτεινή κατάσταση, αλλά και μια αισιόδοξη νότα. Συμφωνείς ή διαφωνείς με αυτή την παρατήρηση; Ποια είναι, κατά τη γνώμη σου, η σωστή αντίδραση που πρέπει ο άνθρωπος να έχει σε ανάλογες δύσκολες καταστάσεις που βιώνει; Να οργανώσεις την απάντησή σου σε 120-150 λέξεις.

Μονάδες 15